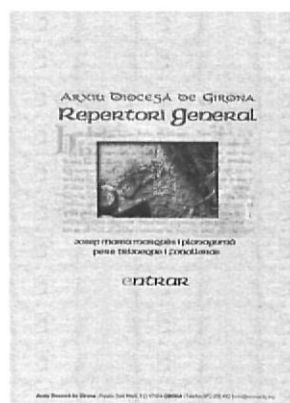

bres de bateigs, matrimonis, òbits i testaments que han estat digitalitzats i les imatges resultants muntades en format PDF. Això significa que l'usuari pot visualitzar a través d'un terminal d'ordinador qual-sevol d'aquests llibres a

partir de la selecció que prèviament, i amb la màxima facilitat, ell mateix n'haurà fet per pantalla.

La digitalització es va poder realitzar a partir dels microfilms que l'Arxiu Diocesà ja posseïa d'aquests llibres des de principi dels

anys 80 del segle passat, gràcies a un conveni signat amb la Societat Genealògica d'Utha.

La feina d'elaborar les imatges i d'integrar-les a la nova aplicació ha estat obra de Pere Trijueque, autor del projecte de l'aplicació, Enric Mayol, professor d'informàtica de la Universitat Politècnica de Catalunya, Alfons Martinnell i Sergi Luceño.

Tenint en compte que aquests llibres, els registres parroquials, constitueixen segurament la documentació més sol·licitada de l'Arxiu Diocesà, en bona part a causa de l'interès creixent que desperten els treballs genealògics i l'afició per la recerca del passat familiar, la utilització d'aquesta nova aplicació evitarà l'ús excessiu dels originals i per tant contribuirà, a més a més, a garantir-ne la seva conservació.

Tal com va tenir ocasió d'explicar Josep Maria Marqués, director de l'Arxiu Diocesà, en l'acte de presentació —celebrat el 6 de juliol passat, amb la presència de Ramon Alberch, subdirector general d'Arxius de la Generalitat—, està previst de continuar amb l'elaboració de nous arxius virtuals que facilitin la recerca i alhora assegurin la preservació d'aquests valuosos fons documentals. En definitiva, un exemple que obre camí per a tots aquells arxius històrics que cerquen en les noves tecnologies la manera de fer més eficaç la seva feina.

El barroc sense complexos

Hi ha exposicions pornogràfiques: el que s'hi ensenya és tot el que hi ha. N'hi ha, en canvi, d'eròtiques: tant o més important que el que s'hi ensenya és tot el que s'hi amaga. En aquest sentit, «Alba daurada. L'art del retaule a Catalunya» és una bona mostra d'erotisme *expogràfic*. O, si es vol una imatge més gèlida, una exposició iceberg, tot i que prefereixo la primera, perquè conserva les connotacions de seducció i sensorialitat que té el barroc, per molta base religiosa que tingui. Les carnacions, els daurats, la policromia i els plecs onejants que, ben aprofitats al cartell de la mostra, flamegen reviscolats després de les restauracions, festegen els sentits avui i ahir, sense mirar prim si el tema és una verge o un martiri. L'exposició que té lloc aquests mesos al Museu d'Art de Girona per celebrar els seus trenta anys d'existència és eròtica, perquè rere els angelets galtavermells o el suau ventijol que vivifica moltes talles hi ha un esforç enorme i senyals de restauracions, trasllats i catalogació per convertir-la en la primera i necessària revisió historiogràfica del retaule barroc a Catalunya.

L'art plàstica primordial durant dos segles —«signe i símbol de les identitats íntimes i col·lectives, espectacle de fusta banyada d'or i color, un gran aparador de les creences, les expectatives, les pors i les ànsies de salvació dels habitants de la Catalunya de l'època moderna», tal com escriu el comissari Joan Bosch— ha estat menystinguda i etiquetada sovint com a decadent. Tenint en compte la seva difusió territorial, els enormes esforços i dispendis esmerçats durant la seva creació, i la qualitat d'alguns dels seus representants, l'adjectiu *decadent* és propi de ments mandroses i acomplexades. Potser en el fons és un problema de materials: ¿se'n parlaria en altres termes si en comptes de fusta els escultors haguessin utilitzat materials més àulics, com el marbre o la pedra? Ben segur que així se n'hauria parlat molt més i, de més a més, s'haurien calcinat moltes menys peces. Per aquest costat, «Alba daurada» és també una mostra eròtica perquè no té altre remei que ensenyar una mínima part d'un tot patrimonial perdut per sempre. En la festa de colors del catàleg, des d'ara imprescindible per als estudiosos del barroc català, hi ha també molts tons sèpia i grisos. Són les fotos dels retaules desapareguts durant la fúria iconoclasta del 36, i que dificulten encara més el coneixement, la comprensió i la valoració del nostre barroc.

Si en l'erotisme n'hi ha prou amb un múscle per intuir tota una esquena, així ens hem de resignar davant la pèrdua del context de les talles exhibides, tant pels avatars de la història com per les limitacions del museu davant un estil que té tendència a devorar l'espai. Prou que és veritat que mai com al barroc havia comptat tant l'entorn arquitectònic i escultòric del conjunt del retaule per al qual fou creada cada peça, per això els visitants hem de fer un esforç per atendre els condicionants de la seva creació, el punt de vista des d'on l'hauríem de mirar o el lloc que ocupava dins el retaule. A canvi de l'esforç d'enquadrament, se'ns fan assequibles unes escultures que abans només podien ser apreciades a mitges. Les peces provenen de tot l'àmbit català, inclosos interessants exemples de la Catalunya nord. La poca presència de talles gironines, amb la destacada excepció del retaule de Sant Lluc, es pot compensar amb una visita als sis retaules barrocs de la Catedral, especialment els de Pau Costa: barroc *in situ*, de qualitat, i de pagament.

Josep Pujol i Coll

Santi Soler i Simon